

A TENGERPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, kedd 1909. augusztus 24.

188. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petít sorja 40 fillér.

Gazdasági közvélemény.

Ha a belpolitikai mozgalomnak előterébe léptetett jegybank-ügynek egyelőre nem is lesz egyéb haszna, annyi talán mégis lesz, hogy a gazdasági közvélemény kialakulása felé vezet. A bankcsoporthoz tartozó országgyűlési képviselők ép úgy, mint azok, akik a független magyar jegybank ezidő szerint való felállítását sem kivihetőnek, sem üdvösnek nem tartják, kénytelenek álláspontjuk megokolása végett az ország gazdasági helyzetével foglalkozni. Majd ősszel, a választó-polgárok körében, eddig soha nem hallott beszédekkel mondanak el a képviselők. Ezek tárgyát többé nem az ország politikai függetlensége, nem a katonai vívmányok, a magyar udvartartás, hanem a gazdasági fejlődés kérdései fogják alkotni és a „szeretett polgártársak“ ámulva hallgatják majd a készfizetések felvételét, az ország hitelügyeinek nagyobb mérvű kielégítését, külhiteleink fejlesztését, gazdasági függetlenségünk kiépítését tárgyazó diszertációkat, mikről eddig a képviselők beszédeiben alig volt szó. És megtörténik majd, hogy a malom alatt és a kovácsműhelyben a szővivő tudakos kortések többé nem adóterhekről, hanem az iparfejlesztésről, kiviteli piacok felkereséséről, a tengerhajózás ápolásáról mondják el élő fonográfként a kerület képviselőjének véleményét.

És annak, hogy a politikai tevékenység végre ez irányba terelődik, rendkívül örülhetünk. Igaz, hogy messze van még az az idő, midőn a választók zöme meg is érti a gazdasági jelszavakat és képes lesz állítás és ellentmondás közt helyesen disztinválni, hiszen nagy ma még az olyan országgyűlési képviselők száma is, akik szajkómódra bemagolt jelszavakat hangoztatnak, anélkül, hogy azok eszmei tartalmával tisztában volnának, de a gazdasági kérdésekkel való foglalkozás szükségessége lassankint majd meghozza a megértést is.

Eddig a népoktatás vajmi keveset törődött oly alapismeretek nyújtásával, amelyek a gazdasági kérdések megértésére vezetnek; sok tekintetben a politikai napikérdések irányították a közoktatást is. A történelem, a földrajz, az alkotmánytan egyrészt arra célra szolgáltak, hogy a leendő választópolgár lelkében a közjogi kérdések és a gravaminális politika iránt való érdeklődést felébresszék; a gazdasági fejlődésről, gazdasági intézményeinkről, a gazdasági függetlenség mindennél előbb való kivívásáról, kivált az elemi oktatás keretében, alig esik szó és a polgárság zöme felnőtt és választójogot nyert anélkül, hogy például a gyár-
iparról, a külkereskedelemtől, a hitelügyről stb. csak halvány fogalommal is bírna.

A politikai tevékenységnek gazdasági alapra áthelyezése azonban meg fogja változtatni a közoktatás irányát is. A tanítóknak az

a körülmény, hogy ők magok is részt vesznek a más irányt nyert politikai mozgalmakban, a tanulóknak pedig apáik kérdezősködései felébresztik az érdeklődést a gazdasági kérdések iránt és észre sem vesszük, midőn már a népiskolákban megszerzik a közgazdasági alapismereteket.

Mindezek a mozzanatok azonban csak előkészítői egy igen fontos cél elérésének, a gazdasági közvélemény kialakulásának. Erre van nekünk nagy szükségünk, mert míg a gazdasági közvélemény nem alakul ki, addig tömérdek erőt pazarolunk el meddő kísérletezésekre, sőt tulszdonképp csak beszélünk, dikiézőzünk, anélkül, hogy okszerűen hyzzálnánk a munkához. Gazdasági közvélemény azonban eddig Magyarországon egyetlen gazdasági kérdésben sincs. Sokan a pártpolitikának rendelik alá a gazdasági kérdéseket, mások szubjektív szempontok szerint itélik meg ezeket is. Azaz jónak tartják mindazt, ami nekik egyénileg hasznos és rossznak azt, ami rájuk nézve hátrányos.

Vannak például az önálló jegybank fölállításának meleg keblű barátai, akik tudományos könyvekből kiböngészett tömérdek érvet hoznak fel álláspontjuk támogatására, de mindenki tudja, hogy ezek között egyéni, vagy a mi egyre megy, pártpolitikai érdek lapul.

Igy vagyunk más kérdésekkel is, az iparfejlesztés nagy kérdése például még ma sem gyökerezik a gazdasági közvéleményben, mert ha már abban gyökereznek, egyszerűen senki sem vásárolná az osztrák iparcikkeket. A külkereskedelmi szerződések tekintetében pedig az egyoldalú agrárérdek az irányadó, pedig ha az emberek értenének a dologhoz és ezeket a kellően tájékozott embereket megszavaztatnák, a választók kilenctized része ellene nyilatkoznék a nagybirtokos osztály érdekeit egyoldalulag védő vámpolitikának.

A gazdasági közvélemény azonban mindaddig nem fog kialakulni, a míg a gazdasági kérdések megoldásának ügye egyesek kezében van, vagyis míg a nép nem érvényesíti akaratát, mert meggyőződésben gyökerező akarata nincs. Azért mondják, hogy a politikai életben a gazdasági kérdésekkel való foglalkozás igen értékes fordulat. Ma gazdasági kérdésekben is pórázon lehet még a választók zömét vezetni, de nem sokáig marad így s bizonyosan hamarabb bekövetkezik e téren a megértés és a gazdasági közvéleménynek abban gyökerező kialakulása, mint a közjogi téren.

Mert a gazdasági kérdések megoldása utóvégre is zseb érdek és a nép hamar tudára jut annak, hogy vezetői, egyéni céljaik megvalósítása végett — az ő zsebére utaznak és hamarosan küszöbön kívül helyezi az eféle országboldogítókat.

A bankrablás ügye.

Egy máramaroszigeti h iradás szerint, mely azonban eddig nem nyert megerősítést, Spector Mihályt, a bankrablás harmadik tettesét is letartóztatták Kőrösmezőn. A bankrablókról beérkezett mai hireink a következők:

Orloff zürichi kihallgatása.

A zürichi rendőrség Bódmer rendőrparancsnok aláírásával ma németnyelvű átiratban értesítette a rendőrséget, hogy a zürichi pályaudvaron letartóztatott Orloff bevallotta, hogy ő lőtte agyon a Banca Popolare Fiumana igazgatóját, Milos Józsefet. Orloff kéziböröndjében 12,000 korona értékű husz koronás bankjegyet találtak, továbbá egy Browning revolvert, amelyben hét acélburkolatu töltés volt. Orloff alias Friedwenko Péter a zürichi kihallgatás alkalmával bevallotta, hogy igazi neve *Swirski* Simon foglalkozása kovács s 1889 november 2-án született az oroszországi Jekaterinoslawban. Csatolta egyúttal a zürichi rendőrség a gyilkossal felvett jegyzőkönyv hiteles másolatát is azzal, hogy az esetleges fejleményekről értesíteni fogja rendőrségünket.

Az augusztus 20-ikán reggel 3/4 órakor felveit jegyzőkönyv tartalma a következő:

Beismerem, hogy a fiumei bankpénztárost Browning revolveremmel én terítettem le. Mikor a bankba beléptem, odaszóltam a pénztárosnak német nyelven: Add ide a pénzt! Minthogy a pénztáros olyan mozdulatot tett, mintha a pénzszekrényt be akarná zárni, lelőttem. Ezután a félig behajtott pénzszekrény ajtaját kinyitottam és magamhoz vettem a pénzt. Zürichbe egyedül jöttem és így a legjobb akarat mellett sem tudom megmondani, hogy Spector hol tartózkodik.

Megmondom, hogy az elrabolt pénzt hol találják meg. A pénz a kofferemben van, amelyet a zürichi pályaudvar IV. számú podgyászraktárában helyeztem el s az elismervényt óvatosságból összetéptem. A podgyász raktárdíjat nem fizettem ki. Tudom, hogy sok ezer frank van a kofferemben, de pontosan nem tudom megmondani az összeget. A kofferemben található pénz, hatvan korona kivételével a fiumei bankrablásból származik. Ott van a revolver is s a fehéreneműm is. Kérem sziveskedjenek a fehéreneműt nekem átadni, mert arra szükségem van. Egyéb mondanivalóm nincs.

K. m. f.

Orloff Péter s. k.

Ormai Simon rendőrtiszt, aki a bankrablás ügyében a vizsgálatot vezeti, a zürichi rendőrség jegyzőkönyvének tartalmát telefonon közölte a budapesti rendőrséggel.

Különböző nyomok.

A kiskunhalasi rendőrség ma sürgős átiratot intézett a fiumei rendőrséghez, amelyben azt jelenti, hogy tegnapelőtt déltán letartóztatott egy gyanus egyént, akire Spector, a harmadik bankrabló személyleírása ráillik. Csatolta egyúttal a letartóztatott egyén arcképét is,

Ormai rendőrtiszt azonban megállapította, hogy a Kiskunhalason letartóztatott egyén nem azonos Spectorral, hanem M. Pál Fiuméből kitiltott egyén s erről táviratilag értesítette a kiskunhalasi rendőrséget.

Ma éjjel Buenosayresből kábeltávirat is érkezett a rendőrséghez. A német nyelvű táviratban a buenosayresi rendőrség arra kéri rendőrségünket, hogy Spector arcképét és a szükséges adatokat bocsássa rendelkezésére. A délamerikai rendőrség kérelmét azonnal teljesítették.

A zürichi rendőrség által Orloff alias Friedwenko Péter, illetve Swirski Simonnal felvett jegyzőkönyv adatainak felhasználásával a rendőrség ma táviratilag megkereste a jekaterinoslawi rendőrséget, hogy a rabló előéletéről adjon pontos és kimerítő felvilágosítást.

A rendőrség egyébiránt azt hiszi, hogy Spector, minthogy nála alig van pénz, valószínűleg Magyarország olyan vidékén bujkál, ahol sok letelepült orosz zsidó tartózkodik. E fellelés alapján ma a rendőrség ilyen irányban is táviratilag intézkedett.

Spector Mihály letartóztatása.

A Magyar Távirati Iroda délután két óra körül telefonon jelenti lapunknak:

Ma reggel szenzációs tartalmu távirat érkezett Máramaroszigetről. A távirat azt jelentette, hogy a máramaroszigeti határrendőrség körösmezői kirendeltségének a határ közelében sikerült Spector Mihályt, a fiumei bankrablás harmadik tettesét letartóztatni. Az illető olasz utlevéllel volt ellátva, olasz alattvalónak vallotta magát s azt állítja, hogy Romanov Angelo római artista. Kiséretében egy nő volt. Minthogy az idegenre Spector személyleírása teljesen ráillett, a határrendőrség az idegent tiltakozása ellenére letartóztatta. A vizsgálatot még folytatják. A budapesti rendőrfőkapitányság a letartóztatásról hivatalos értesítést eddig nem kapott.

Egy fenyegető levél.

Derencin Xavér rendőrfőkapitányt ismét megfenyegették. Ma ugyanis Triesztből képes levelezőlapot kapott, amelyen a hirhedt *mano nera* nevében újból figyelmeztették, hogy a bankrablók üldözését szüntesse be. Derencini azonban, aki már megszokta, hogy mindennap megfenyegessék, a levelezőlapot félredobta.

UJDONSÁGOK.

— A központi választási bizottság ülése. A központi választási bizottság csütörtökön, a hó 26-án délben ülést tart, amelyen az 1910 évi politikai választási lajstrom ellen beérkezett felszólalásokat tárgyalják.

— Az abbaziai villamos sztrájk vége. Megirtuk, hogy az abbaziai villamos vasut részvénytársaság alkalmazottjai, miután az igazgatóság kérelmüket nem teljesítette, sztrájkba léptek. Most arról értesülünk, hogy Schmidt Zabierov kerületi főnök és Dettmayer társulati felügyelő közbenjárására a sztrájk megszűnt s a társaság az alkalmazottak kívánságainak nagyobb részét teljesítette. A villamos vasut szombaton már közlekedett.

— Kiraboltt buffet és dohánytőzsdé Abbaziaiban. Szombaton éjjel vakmerő rablás történt Abbaziaiban. Eddig ismeretlen tettes ugyanis kirabolta Hirschmann Helénának az abbaziai molón levő buffetjét és dohánytőzsdéjét s onnan 1230 korona készpént és dohányt vitt el. A károsult nő a rablást vasárnap reggel vette észre, amikor üzletét ki akarta nyitni. Feltűnt neki ugyanis, hogy a raktár és az üzlethelyiség közti ablak nyitva van, holott azt előző este bezárta. Mikor az üzletbe lépett, azonnal megtudta, hogy az éjjel üzletében rablók jártak, mert az összes fiókokat feltörve, az

árukat pedig össze-vissza dobálva találta. Csakhamar telefonon értesítette a voloscai rendőrség abbaziai kirendeltségét, amely az üzletben helyszíni szemlét tartva, az ablakban feszítővassal átalakított régi reszelőt talált, a melylyel a rabló az ablakot felfeszítette. Ezután a rendőrség megállapította, hogy a pénztárfiókokból összesen ezerkétszázharminc korona hiányzik. Az elrabolt pénz nagyobb része ezüst és nikkal váltópénz, s néhány tiz és husz koronás bankjegy és aranypénz volt. Hirschmann Heléna, miközben a rendőrség jegyzőkönyvet vett fel, elmondta, hogy minden este, amikor már üzletét becsukta, a befolyt pénzt megszokta olvasni s a bankjegyeket magával szokta vinni. Rendes szokásától azonban most — kárára — eltért. A rendőrség a nyomozást megindította s munkatársunknak a nyomozást vezető rendőrtisztviselő azt mondta, hogy az éjjel két gyanus egyénnél házkutatást fog tartani s hiszi, hogy ennek alapján a rablót letartóztathatja.

Itt enlitjük meg, hogy ugyanabban a házban néhány évvel ezelőtt is lopás történt, amikor egy Wertheim szekrényt emeltek ki onnan s bárkán a part egyik közelebbi részére szállították. A rablók azonban akkor nem tudtak a sulyos pénzszekrényvel boldogulni és reggel az arra járó-kelők találták meg. Az épületben egyébiránt éjjel senkisémet tartózkodik.

— A hűség jutalma — betörött fej. Wertner Maria 18 éves leány tegnap este hat óra felé a Torretta egyik kocsmájában ült barátjával, Segesde Jánossal. A szomszéd asztalnál Verbanich Miklós postaküldönc ült és borogatózott. Egy ideig csendesen szemlélte Wertner Mária enyelgéseit, majd nekibuzdulva azt kívánta, hogy a leány hagyja faképnél a barátját s üljön ő melléje. Minthogy a leány semmiféle kedvet nem érzett a hűtlenséghez, sőt tiltakozott Verbanich ajánlkozásai ellen, Verbanich annyira dühbe jött, hogy egy sörös poharat felkapott s azt teljes erővel a leány fejéhez vágta, akit csakhamar elöntött a vér. A kocsmában nagy ijedelmet okozott Verbanich durvasága s a vendégek közül többen rendőrt, mások pedig a mentőkért szaladtak. Segesde János pedig, a megsérült leány barátja, a közeli városi vámosok állomására szaladt, hogy a san nicoloi rendőri kirendeltséget telefonon értesítse, Smercon Károly, a városi vámkirendeltség vezetője, azonban nem engedte meg a telefonálást. Időközben megérkeztek a mentők is, akik az első segítség nyújtása után Wertner Máriát a kórházba szállították. Állapota sulyos.

— Árverés az állomáson. Az államvasutak fiumei állomásfőnöksége közönségre teszi, hogy holnap, kedden, augusztus hó 24-én a. e. 9. órakor a 33. sz. raktár helyiségében nyilvános árverés ujján a következő árúk fognak eladatni, u. m.: pamutponyva, tengeri, aszalt körte, képkeretben fakereszt, használt ingóság, narancsos matrác, tükör, gyógyfű, paprika és ugorka, üres használt hordók, bor, balfi savanyuvíz és használt ruhanemű.

— A rendőrbíróság köréből. A rendőrbíróság ma Camelotti Miklós 36 éves fiumei napszámost, Verban Tamás 28 éves zenggi, Verbac Károly 19 éves zenggi, Cambuse Cesare 50 éves bari-i közművest, Ferianich István 19 éves zágrábi napszámost, Trsalich Hairo 24 éves fiumei munkást, Scruhovc János 37 éves fiumei napszámost, Leven József 44 éves lagaroi kocsiszt részeg állapotban elkövetett közbotrányért kisebb-nagyobb pénzbüntetésre ítélte.

— Megszökött fiu. Sinek Jakab plassei lakos tegnap megjelent a rendőrségen s elmondotta, hogy tizennégy éves Bruno fia hirtelen eltűnt hazulról. A rendőrségen jegyzőkönyvet vettek fel s megindították a nyomozást. A kiküldött detektívek megállapították, hogy a kis szökevény Castua felé távozott. Időközben a megijedt apa jelentette, hogy fia hazajött s így a további kutatás feleslegessé vált.

— Rubos Árpád bírái előtt. A pozsony—fiumei szintársulat volt főrendezője, Rubos Árpád augusztus 24-én kerül bírái elé. Rubos most levelet intézett Óvári Elemér dr. kolozsvári ügyvédhez s a levélben arra kéri Óvárit, hogy vállalja el védelmét. A szerencsétlen embert csalással és okirathamisítással vádolja az ügyészség s ezek ellen a vádak ellen szerette volna Óvári dr.-t megnyerni. Az ügyvéd nem vállalkozott a védelem ellátására.

— Muzsikálásért. Pilat Ferenc 25 éves carlopoli gépész, Fabietti Antal 27 éves anconai napszámós, Paultich Miroslav 37 éves carlopoli napszámós tegnap estefelé a Via Voloscán hangos muzsikaszóval vonultak végig. Mint-hogy viselkedésük később már botrányos volt, a rendőr csendre intette őket. Pilat Ferenc azonban megtagadta az engedelmességet s a rendőrt sértegetni kezdte, mire az a hangos társaságot a mlaccai rendőri kirendeltségre kísérte. A feljelentés alapján a rendőrség megindította az eljárást ellenük.

— Megbüntetett pékmester. Derencin vásárbiztos feljelentette Gustincich János Via alessandrinai pékmestert, mert üzlethelyiségében száz öt kilogramm rossz kenyeret tartott és azt elárusítani akarta. Derencini az egészségre ártalmas kenyeret elkobozta s Dorsich a rendőrbíróság vezetője pedig Gustincich János péket ma ötnapi elzárásra átváltoztatható száz korona pénzbüntetésre ítélte.

— Veszedelmes férj. Vizzoli Maria via pomerioi magánzónó feljelentést tett a férje ellen, akitől hosszabb idő óta elváltan él, hogy tegnap este behatolt a lakásába, őt megverte s azt ígérte neki, hogy tiz éves leányával együtt agyonüti. A rendőrség a veszedelmes férj ellen megindította az eljárást.

— Kerti tolvaj. Schwarz Henrik fiumei kereskedelmi ügynök bejelentette a rendőrségnek, hogy tegnap este a lakása melletti kertből ismeretlen tettesek egy pár cipőt s egy fekete mellényt, amelyet fehér sávok díszítettek, elloptak. A kár harmincöt korona. A rendőrség keresi a tolvajokat.

— Abbazia vendégei. A szomszédos Abbazia fürdő- és üdülőhelyet január elsejétől augusztus 18-áig összesen 28,242 vendég látogatta meg. Augusztus 12-től 18-áig a vendégek száma 1308-cal szaporodott. Az augusztus 18-án ott üldölők száma 4406 volt.

— A záróra be nem tartásáért. A rendőrség Sófalvi János 33 éves székelyudvarhelyi illetőségű kocsmárosot, mert üzlethelyiségét a szabályrendelet ellenére időn túl nyitva tartotta, ma öt koronával büntette meg.

— Ujtás a Máv. pályaudvarain. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter ujtást rendelt el a vasúti személyforgalom terén. Hogy a vonatok indulását a várótermekben bejelentő portás tájékoztatlansága, vagy figyelmenlensége miatt az utasok az indulásra kész vonatokról le ne maradjanak, elrendelte a miniszter, hogy mindazon nagyobb állomásokon, ahol a vonaforgalomban beállani szokott gyakori változások vagy a helyviszonyok azt szükségessé, illetve indokoltá teszik, a budapesti keleti pályaudvar mintájára a kapusok a forgalmi irodával távbeszélő útján köttessenek össze, melynek segítségével a forgalmi szolgálatot tevő tisztviselő a portásokkal közölhesse az indulásra kész vonatok utirányát, nemét és a vonat által elfoglalt vágány számát. Intézkedés történt az iránt is, hogy egyelőre a Budapest keleti és nyugati pályaudvarokon, később a vidéki nagyobb állomásokon is a közlekedő vonatok irányát feltüntető táblákon egyúttal a vonat néme (gyors, személy vagy vegyesvonat) a vágány száma, amelyről a vonat indul, vagy a melyre a vonat beérkezik és az indulás vagy érkezés ideje is feltüntetessék.

— A kikötőből. Augusztus 23. érkezett: „Kossuth Ferenc“ magyar gőzös Hullból 6000 tonna köszénnel; „Bukovina“ osztrák gőzös Triesztből 3400 zsák korpával; „Tisza“ magyar gőzös Marseilleből 120 tonna vegyes áruval.

— A Lidóra utazók figyelmébe ajánljuk a Carraro testvérek, tulajdonát képező gyönyörű új Principessa Giovanna villát, (Splendide-szálló), mely teljesen modernül és minden elképzelhető kényelemmel berendezve, mégis egyike a Lidó legolcsóbb szállóinak.

Távirat ◀▶ Telefon.

A szegedi nagygyűlés.

SZEGED, aug. 23. Az alföldi függetlenségi párt a délmagyarországi függetlenségi szervezetekkel együtt tegnap tartotta meg hetek óta hirdetett nagygyűlését. A nagygyűlésen mindössze körülbelül 3 ezer ember jelent meg. A függetlenségi képviselők között harmincegy vett részt a gyűlésen és nagyobb részük küldöttséget is vezetett. Becsei Károly képviselő, a gyűlés elnöke hosszabb beszédet mondott, amelyben hangsúlyozta az önálló bank érdekében megindított harc szükségességét s örömmel állapította meg, hogy a harc első állomása Szeged. Bizalommal viseltetik Kossuth Ferenc iránt s meg van győződve, hogy Kossuth gazdasági függetlenség felé vezeti az országot. Ezután határozati javaslatot terjesztettek elő, amelyben követelték az önálló nemzeti banknak 1911-re, az önálló vámterületnek pedig 1917-re való felállítását. A határozati javaslatot nagy lelkesedéssel elfogadták. Ezután Holló Lajos képviselő beszélt az önálló bank érdekében s végül több képviselő is felszólalt. A nagygyűlés Kossuthot, Apponyit és Justhot táviratilag üdvözölte. Gyűlés után bankett volt.

Sikkasztó jegyző.

ÉLESD, aug. 23. Kriesz Alajos községi jegyzőt, aki nagyobb összeg hivatalos pénzt elikkasztott, ma letartóztatták. Megindították ellene a fegyelmi eljárást.

Nagy értékpapir lopás.

BUDAPEST, aug. 23. Hegedüs Kálmán dr. budapesti ügyvéd ma megjelent a főkapitányságon s elmondotta, hogy tegnap reggel, miközben a keleti pályaudvar jegypénztáránál jegyet váltott, a pénztár előtt elvonuló deszkapláról eltűnt kis csomagja, amelyben összes vagyona, 200,000 korona értékű részvény és értékpapir volt. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

Léghajó kiállítás.

RHEIM, aug. 23. Ma nyílt meg a nemzetközi léghajós kiállítás. A megnyitáskor mintegy 60.000 ember jelent meg. Különösen a Wright-féle biplanok tűntek fel, de csodálatosak voltak a monoplanok is, amelyek óriási madarak gyanánt röpködtek a levegőben a közönség feje fölött.

A törökök elégedetlenek.

BERLIN, aug. 23. Konstantinápolyból táviratozzák: Rifaat basa külügyminiszter kijelentette egy diplomata előtt, hogy a védő hatalmak együttes jegyzéke a portán nagy megütközést keltett. Törökország nem várta ezt a lépést. Az ifju-török bizottság köreiben Görögország legutolsó választását arcátlanságnak mondják, mert bizonyítékok vannak arra nézve, hogy görög tisztek Macedoniában újból bandákat szerveztek. A háború veszedelme ugylátszik egyelőre el van hátrítva, de elegendő jele merült fel annak, hogy az entente hatalmak egy bolgár-török szövetséget támogatnak azzal a végső céllal, hogy Krétát a védő hatalmak közt felosszák. Törökországot pedig más kárpótlásban részesítsék.

Az olasz király mint döntőbíró.

RÓMA, aug. 23. Az olasz király elvállalta, hogy Franciaország és Mexikó között a Clipperton sziget fölött gyakorlandó szuverenitás kérdésében Franciaország és Mexikó között keletkezett vitakérdésben a döntőbíró szerepét fogja játszani.

A bojkott folyik.

SZALONIKI, aug. 23. Dacára, hogy a kormánykörök állandóan azon fáradoznak, hogy a Görögország elleni bojkottot megszüntessék, az itteni bojkottbizottság teljes szigorúsággal megindította a bojkottot.

A perzsi zavarok.

TEHERÁN, aug. 23. A helyzet még fölötté kritikus. Nyugalomról vagy a helyzet javulásáról szó se lehet. A Zergendehben levő exsah napról-napra halogatja elutazását, bár minden előkészület megtörtént rá. Kaswinból több orosz tiszt érkezett. A volt sahot Kaswinig néhány orosz kozák és indiai lovas, azonkívül kétszázötven perzsi kozák kíséri orosz tisztek vezetésével, mert utközbem rajtaütéstől tartanak, egyrészt a reakcionáriusok részéről, akik a volt sahot mindenáron ki akarják szabadítani, másrészt a nacionalisták részéről, akik az annyira gyűlölt Badahur emirt, aki ugyancsak a sahhal megy, akarják kézrekeríteni. Kaswintól kezdve a kíséret csak orosz csapatokból áll. A fiatal sahot a nyári palotából a nagy forróságban is a városba vitték, ahol szigorúan őrzik. Anyjának is vele kell maradnia. A múlt éjjel a távolban egy óráig tartó, igen élénk fegyvertüzelés hallatszott. Mindeztideig közelebbit nem lehet megtudni. A környéken még mindig nagy a bizonytalanság.

TEHERÁN, aug. 23. A megválasztott 15 képviselő közül 4 nemzeti liberális és hiva Sami eg Dauhlenek. A legtöbbnek nincs határozott pártállása. A megválasztottak között nincs reakcionárius.

Küzdelem a görög zászlóért.

LONDON, aug. 23. Mint a Reuter ügynökség Kaneából jelenti, a krétai kormány a védő hatalmak konzuljait biztosította, hogy figyelembe akarja venni a hatalmak döntését és hozzátette, hogy meg fogja tenni az írásbeli nyilatkozatot, mihelyt a rend Kandiában ismét helyreáll. Itt a hatóság a zászlóárbocról a görög zászlót levette, mire egy fölfegyverezett csőcselék-tömeg erőszakkal ismét kitűzte. Egy katonai csapat is látta e jelenetet, de lehetetlen volt a történeteket megakadályozni.

Kobelt és Vidákovics

BRISTOL KÁVÉHÁZA

ABBAZIA.

Estéknént

BARCZA JENŐ

kaposvári cigányzenekara hangversenyez. Utolsó hajó Fiuméba este 1/211 órakor.

Büchler L. Abbazia

(a Stefania szállóval szemben)

Férfidivat különlegességek a legelőkelőbb uri közönség számára.

Magyar cég!

Szabott árak!

Tiszta és szépen butorozott

szobát keresek,

lehetőleg fürdőszobával. Szives értesítések „G. I. Postafiók 229” címre kéretnek.

Bratovich G. N.

könyvkötészete átköltözött a Castello utca 9. számú Kucich-házba. Telefon sz. 766.

Minél számosabb megrendelésért esedezik továbbra is

Bratovich G. N.

Hotel Pensió JOLANDA

VELENCE

Legolcsóbb, legszebb fekvésű szálló Riva degli Schiavoni, 200 lépésnyire a Márktértől.

Modern kényelem. Villanyvilágítás. Kitűnő konyha. Szobák 3 lírától feljebb. Pensió 8 lírától feljebb.

Giacomuzzi -- Velence.

San Marco, Calle Vallaresso

Előkelő kávéház és bodega.

és nagy kávéház és vendéglő a

művészeti kiállítás parkjában.

Elsőrendű kiszolgálás. Mérsékelt árak.

MAGYAR VENDÉGLŐ

Fiume, Riva Szápary, az Adria palota mellett

Egyedüli magyar étterem.

Kizárólag magyar konyha.

Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kitűnő villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Butorozott szobák tengeri kilátással kaphatók.

Varieté Hotel Susak

Tulajdonos: Pesaro Vittorio

Egészen új műsor

Bonitta la Feria spanyol táncok,
Szép Erzsébet magyar szubrett,
Perény Nusi nemzetközi énekesnő,
Blanche Henriette bécsi szubrett,
Bertasi Amalia olasz énekesnő,
Omero Lina nemzetközi táncok,
Doreé Em.ry angol ének és tánc,
Csillag Anny magyar szubrett,Les Oskars olasz, spanyol és francia duettisták.

Virgilio Virgili

Karmester:

Rendező:

Virgilio Virgili

Venutti Nino.

Kezdetek este 9 órakor.

Új műsor.

Belépti díj 1 kor.

Nagy látványosság.

BULIAN H. ABBAZIA

(Palace Bellevue)

Legfinomabb ékszerárak párisi és bécsi mintára. Apart ujdonságok moretiben, korallokban és abbazia emlékekben. Saját javítóműhely Olcsó árak.

„DE LA VILLE“

SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM

FIUME, DEAK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
Helybeli vendégek az étlapárakból
20% engedményt kapnak.

A kávéházban estéknént HORVÁTH PALI
cigányzenekara GÁBOR kisbögös szólistával
hangversenyez.

TULAJDONOS:

SZENTGYÖRGYI FERENC.

Jó családból való
iskolásleány teljes ellátásra
felvétetik. Cim a kiadóban.

Fleischhacker C.
tejcsarnoka

és kávémerése a Piazza Elisabetta és Adamich utca sarkán, (az Adria palotával szemben).

Gróf Pejacevics féle teavaj
kizárólagos elárúsítása.
mindenkor frissen.

Tej, tejföl, túró és vaj és Tiszta akácméz nagyban és kicsinyben. TELEFON 534

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerzappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.
Egy elegánsan butorozott

Ujságkihordó

(asszony vagy leány is) jó fizetéssel azonnal felvétetik a Tengerpart kiadóhivatalában Vicolo dell'Ospedale Casa Wurzer I. em.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskákban.

VÉDJEJY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak
részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

roda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 226.
Jégyvár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládákban érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitudó sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 5C fél literes palackot tartalmazó eredeti ládákban

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

Bonin Penzió - Velence
S. Marco, Corte Barozzi.

Kitudó bécsi penzió, főleg magyarok és osztrákok által látogatva, egy percnyi távolságra a Márkus tértől.

Napi penzió ár hét lira.

Modern

hálószobák és ebédlő divánok
eladók

Garami József

kárpitos mesternél Corsia Deák 38.

GUSTINCICH JÁNOS

finomsütődéje

Fiume, Via Alessandrina I. sz.

készíti elsőrendű

tea-kétszersültet

luxus- és házikenyeret, Graham- és rozskenyeret. Ezenkívül elfogad sütésre kenyeret és süteményeket.

Nagy lisztraktár a legelső budapesti gőzmalmokból.

Házhoz szállítás! Telefon 853 sz.

Kétszersültek postai csomagban is szétküldetnek.

Ajánlunk: Amerikai íróasztalokat és irod. butorokat
Grammofonokat és lemezek

legnagyobb választékban kicserélhető tűvel és tűcserélés nélkül,

messzehangzó lemezeket

termek és kerthelyiségek számára, továbbá

„detektiv“-boltpénztárakat

csengettyű-alarmkészülékkel, a mely a kézi pénztár megdézsmálását vagy betörést lehetetlenné teszi, végül

Wertheim-pénzszekrényeket

minden nagyságban készpénz és részletfizetésre árusít a Tengerpart Kereskedelmi Társaság Fiume, Corso 12 I. em.

Javítások elfogadtatnak.

HUNGARIA PALACE SZÁLLÓ

Az egyetlen nagyszálló a Lidón, mely nem a szállótársaság tulajdonát képezi. Külön e célra épült s berendezése minden kényelmet felöl. Személyzet és kiszolgálás jó részben magyar.

Magyar konyha! Pontos kiszolgálás!
Teljes penzió tiz lirától feljebb.

Megnyilt!

Megnyilt!

Az ujonnan átalakított

„Monte Verde“ vendégő

kerthelyisége. Kitudó kiszolgálás. Finom ételek és italok.

Naponta cigányzene.

A magyarok legkellemebb szórakozó helye.

A vendéglős.

ABBAZIA

Petriz Szálló és Étterem

(azelőtt ERTL.) Abbazia központjában.

Elegáns szobák. Elsőrendű konyha. Naponta friss halak. Kőbányai polgársör és pilzeni ősforrás. Válogatott borok.

Uj tulajdonos Petriz József. az Emma penzió tulajdonosa is.

SPIRID MARCETTA

ORIENT

kávéháza

FIUME, Zichy tér 3.

Előzékeny kiszolgálás.

Minden este Sárközy Elemér cigányzenekara hangversenyez.

VELENCEBEN

mozaikáru, korallók és velencei különlegességek legolcsóbban kaphatók

Franco G. cégnél

Szt. Márktér 114. és 140. számú bolt és S. Moisè 1344.

Hirdessen „A TENGERPART“ napilapban!

„A Tengerpart“ immár hatodik évfolyamban jelenik meg és oly elterjedésnek örvend, a milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGERPART“ minden hirdetése eredménynyel jár.

Kiadóhivatal: Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart“ független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.